

Dosarul nr. 2ra-1114/18

Prima instanță: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău (jud: A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cotruță, V. Sîrbu, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecătorii

Ion Druță
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Nadejda Grițuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Grițuc împotriva Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Consiliul mun. Bălți și Primăria mun. Bălți cu privire la încasarea sumei ce constituie compensație bănească în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Nadejda Grițuc, s-a casat hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depuse de Nadejda Grițuc,

c o n s t a t ă :

La 26 iunie 2015, Nadejda Grițuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Consiliul mun. Bălți și Primăria mun. Bălți cu privire la încasarea sumei ce constituie compensație bănească în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice.

În motivarea acțiunii a indicat că la solicitarea Consiliului mun. Bălți și în conformitate cu prevederile pct. 12 din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea de compensații în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 627 din 05.06.2007, Ministerul Finanțelor RM a alocat Consiliului suma de 98733 lei.

A mai relatat că prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 9/7 din 25 decembrie 2007, s-a dispus achitarea sumei de 98733 lei în beneficiul moștenitorilor xx, a câte 24683 lei pentru fiecare 4 moștenitori, inclusiv lui

Victor Grițuc, care este soțul reclamantei.

În continuare, a notat că după decesul lui xx, notarul public Maria Popovici a eliberat Nadejdei Grițuc, certificatul de moștenitor legal pentru suma compensației bănești, care a fost prevăzută defunctului.

Prin decizia Comisiei speciale pentru problemele represaliilor a Primăriei mun. Bălți din 28 iulie 2014, în baza certificatului de moștenitor, s-a decis de a achita Nadejdei Grițuc compensația bănească în sumă de 24683 lei. Din cauza lipsei mijloacelor financiare în bugetul local s-a solicitat Ministerului Finanțelor să aloce compensația în sumă de 24683 lei pentru anul 2014.

Astfel, la scrisoarea expediată de către Primăria mun. Bălți, Ministerul Finanțelor a emis un refuz, motivând faptul că modalitatea în care Consiliul mun. Bălți a emis decizia nr. 9/7 din 25.12.2007 este una contrar procedurii stabilite.

În acest sens reclamanta a invocat că decizia Consiliului mun. Bălți nr.9/7 din 25.12.2007 și decizia comisiei speciale din 28.07.2014, nu au fost contestate, fiind în vigoare, iar concluziile Ministerului Finanțelor sunt neîntemeiate, fără suport juridic.

În acest context reclamanta a solicitat încasarea din contul Ministerului Finanțelor RM în beneficiul său a sumei de 24683 lei.

Prin hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău a fost respinsă acțiunea depusă de către Nadejda Grițuc împotriva Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Consiliul mun. Bălți și Primăria mun. Bălți privind încasarea sumei 24683 lei, ce constituie compensație bănească în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice.

Prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Nadejda Grițuc, s-a casat hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depuse de către Nadejda Grițuc împotriva Ministerului Finanțelor, intervenient accesoriu Consiliul mun. Bălți și Primăria mun. Bălți privind încasarea sumei 24683 lei, ce constituie compensație bănească în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 15 februarie 2018, în termenul prevăzut de lege, Nadejda Grițuc a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de Nadejda Grițuc.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurenta a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, instanțele interpretând în mod eronat legea, neaplicând legea care trebuia aplicată și apreciind arbitrar probele.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu

prevede altfel.

Având în vedere că din materialele cauzei nu poate fi identificată data comunicării deciziei integrale, or, așa cum reiese din copia de pe plicul poștal (f.d. 160), decizia recurată a fost expediată recurentului la 18.12.2017, recursul Nadejdei Grițuc se consideră declarat în termen.

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la grefa instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță (*cauza Agatianos vs. Grecia*).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nadejda Grițuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a

probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

La acest capitol, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nadejda Grițuic ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Nadejda Grițuic se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecător

judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas

Iuliana Oprea